

PRENUMERATA: Rocznie 15 mrk. 50 fen., półrocznie 8 mrk. — kwartalnie 4 mrk. 50 fen., miesięcznie 1 mrk. 50 fen. z odnośnieniem do domu 30 fen.

OGŁOSZENIA: Nadesłane przed tekstem i w tekście — wiersz 1 mrk. Nekrologja . . . 50 fen. Reklamy . . . 60 fen. Zwyczajne . . . 40 fen. Drobnogłoszenia po 6 fen. za wyraz. Najmniej 50 fen.



GAZETA ŁÓDZKA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA „GAZETY ŁÓDZKIEJ” ul. Przejazd 8.

Administracja otwarta od 8 i pół rano do 6-ej wieczór, w święta od 6 do 10 rano.

Redakcja czynna od g. 9-ej do 3-ej codziennie, w wigilie świąt do 10 wieczór.

Łódź, Sobota, 20 Października 1917 r.

ORGAN NARODOWY. Założyciel i wydawca Jan Grodek.

Rok VI. — № 289.

Przegląd polityczny.

Łódź, dnia 20 października.

Już za tydzień spodziewanym jest uroczyste wprowadzenie Rady regencyjnej na posterunek. Polska nareszcie będzie miała rząd reprezentacyjny i na zewnątrz i różni niepowołani „ambasadorowie” na obczyźnie zaprzestaną występować w jej imieniu. Czas wielki, byśmy weszli na tory polityki twórczej, bo czas płynie i koniec wojny może nas zastać absolutnie nieprzygotowanymi do jej realizowania.

A wojujące narody prą wytrwać do pokoju, wbrew swoim rządóm. Z nad granicy włoskiej donoszą m. in.:

„W rzymskich kołach politycznych wyniki obrad obecnej sesji parlamentu włoskiego oczekiwane są z ogromnym napięciem, gdyż sprawa pokoju stanowić będzie główny przedmiot dyskusji.

Oficjalni socjaliści są zdecydowani zażądać od gabinetu konkretnych wyjaśnień co do stanowiska Włoch w stosunku do noty Papieża i odpowiedzi na nią państw centralnych.

Podobno robotnicy zamierzają poprzeć wystąpienia swych przedstawicieli w parlamencie zorganizowanymi na wielką skalę demonstracjami. W kwestji tej odbywają się liczne wiece już od kilku dni.

Kulminacyjnym punktem tych manifestacji ma być czterdziestoosmiodziny strajk powszechny.

W Rzymie, Medjolanie, Turynie i innych miejscowościach w dniu, w którym odbywać się będą w parlamencie debaty nad interpelacjami socjalistów, nastąpić mają pochody robotnicze poprzez główne ulice.

Rząd, który powiadomiony jest o tych projektach czyni wszelkie wysiłki, by nie dopuścić do ich urzeczywistnienia.

W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, że sprowadzono wojska angielskie dla rozpędzania tłumów, gdyż podczas ostatnich rozruchów żołnierze włoscy odmawiali strzelania do swych rodaków.

Te czynniki musi w rezultacie wziąć pod uwagę koalicja przy redagowaniu odpowiedzi na notę pokojową papieża. Nota ta ma być podobno doręczona Watykanowi w początkach listopada.

Czyni się jednak stopniczowo wyłom w uporze koalicji i obecnie Włochy i Rosja zbliżają się coraz bardziej do tego punktu, poza którym wykluczonym się staje dalsze prowadzenie wojny.

W sprawie ostatnich wydarzeń w Rosji Pet. Ag. Tel. donosi: według informacji „Nowoje Wremja”, w dniu 16 b. m. rozpoczęta została ewakuacja Rewla, na skutek groźnego położenia, wytworzonego przez ofensywę niemiecką.

Według wspomnianego pisma, mieszkańcy porzucają miasto, udając się do wewnętrznych prowincji Rosji. Zaś o położeniu, wytworzonym ostatnimi zwycięstwami niemieckimi „Basler Anzeiger” pisze:

„Wojska niemieckie czynią dalsze postępy na wyspie Ozylii. Część rosyjskiej floty bałtyckiej cofnęła się do portu w Rewlu. Pewna część okrętów wojennych przebywa w zatoce w Peruwowie.

Okręty niemieckie przedarły się do cieśniny Mohń, a ponieważ donoszą o zbliżaniu się okrętów rosyjskich, oczekiwac należy bitwy morskiej pomiędzy obudwoma flotami

Rosjanie liczą się już z możliwością ataku niemieckiego na wybrzeże inflanckie, przez co zagrożony by został na tyłach front rosyjski pod Rygą.

Jak zwykle, rosyjskie władze rządzące czynią wszystko za późno, a więc i z reorganizacją floty rosyjskiej się spóźniają. W chwili, gdy trzeba będzie stoczyć, może być, jedyną poważniejszą walkę z flotą niemiecką, powierza się admirałom angielskim reorganizację tej floty. Jak pisze „Cor. della Sera” już reorganizatorzy angielscy przybyli do Petersburga.

I reforma głównego sztabu rosyjskiego jest mocno opóźniona. „Dzielo Naroda” donosi, że rosyjska kwatera główna przeniesiona została tymczasowo z Mohylowa do Pskowa. Skład kwatery głównej zmniejszono o 48 oficerów. Skasowano bardzo wiele stanowisk o znaczeniu przeważnie dekoracyjnym.

Zadanie to ponad siły obecnego rządu tymczasowego, który musi, poza anarchją wojskową, ciągle walczyć z wzbuchającymi spiskami wewnątrz państwa.

„Temps” ostatnio donosi, że w Odesie aresztowano grupę oficerów z porucznikiem Gussarowem na czele; zamierzali oni opanować przemocą miejscowe urządzenia telegraficzne, gmach sztabu, oraz wogóle cały odeski okręg wojenny.

Rząd, który nie może uporać się z walkami na frontach, zmuszony jest ciągle czuwać nad wrogiem wewnętrznym, dążącym do obalenia go i zniszczenia zdobyczy rewolucji.

Jest więc pewnikiem, że przyjdą do władzy ludzie rosyjscy, którzy szerze koalicji powiedzą, iż nie są w stanie dalej wojny prowadzić i ze zgodą koalicji albo wbrew jej zechcą zawrzeć pokój.

J. Gr.

Z Komisji przejściowej Tymcz. Rady Stanu.

(Komunikat).

Na posiedzeniach komisji przejściowej Tymczasowej Rady Stanu, odbytych w dniach 5-ym i 9-ym b. m., oprócz rozważania szeregu spraw bieżących, powzięto uchwały w sprawach następujących:

Wobec oczekiwanego w najbliższym czasie objęcia Najwyższego przedstawicielstwa Państwa Polskiego przez Radę regencyjną postanowiono wystąpić do władz okupacyjnych o przekazanie odpowiednich sum z dochodów krajowych do dyspozycji Rady regencyjnej.

Zatwierdzono budżet komisji przejściowej i poszczególnych departamentów na październik. Zatwierdzono również budżet urzędu do spraw rolniczych, utworzonego przy departamencie gospodarstwa społecznego. Na czele tego urzędu stanął p. Z. Ludkiewicz, a komisarzem do spraw komasacji mianowano p. B. Gilczyńskiego.

P. komisarz ces.-niemiecki zawiadomił, że p. generał-gubernator warszawski zlagodził wyrok w sprawie skazanych przez sąd wojenny pp.: Wandy Denhoff-Czarnockiej, Zofji Czajkowskiej, Zofji Krakowskiej i Elżbiety Wolfkiewicz, zamieniając karę 2 lat ciężkiego więzienia na więzienie zwykłe.

Przyjęto do wiadomości szczegółowy komunikat referenta departamentu prac. p. Dreckiego, o staraniach, pod-

jętych w Niemczech przez t. zw. „Komitet Wschodu” oraz przez stronnictwa polskie, w celu polepszenia bytu i równouprawnienia z robotnikami niemieckimi robotników polskich z Królestwa, pracujących w Niemczech. Przyjęto, odczytany przez p. Kaczorowskiego, memoriał w tej sprawie.

Zatwierdzono w charakterze członka rady departamentu sprawiedliwości p. Antoniego Żydoka.

Upoważniono departament sprawiedliwości do przedstawienia do nominacji na stanowiska w królewsko-polskim sądownictwie polaków, poddanych austriackich, pp.: Franciszka Stocha, Stanisława Orskiego i Jana Dąbrowskiego.

Postanowiono na wniosek hr. Rostrowskiego: 1) poprzeć podanie komitetu polskiego w Sztokholmie do rządów państw środkowych o ułatwienie przejazdu z Rosji poddanym Królestwa Polskiego; 2) poprzeć podanie o ulaskawienie małżonków Wroczyńskich, wystosowane do J. C. Mości Cesarza niemieckiego przez ich obrońcę.

W sprawie podania mieszkańców gminy Szczekociny o pozwolenie na przerozbienie marmurowego pomnika na cześć cara Aleksandra II z gminy Łolów w powiecie włoszczańskim na pomnik bitwy Kościuszki z rosjanami pod Szczekocinami — zgodzono się z poglądem władz austriacko-węgierskich, że załatwienie powyższego podania ograniczyć się powinno do zezwolenia na wzniesienie pomnika Kościuszki w Szczekocinach, powzięcie zaś uchwały co do losu rosyjskiego pomnika z Łelowa pozostawić należy uznanu gmin, które pomnik wznosiły.

Odczytano odpowiedź cesarsko-niemieckiego komisarza rządowego w sprawie używania języka polskiego w ces.-niemieckiej państwowej komisji wynagrodzeń. Żądane przez ten urząd tłumaczenia załatwiać będzie departament spraw politycznych.

Przyjęto wniosek departamentu skarbu w sprawie rządowego projektu podatku od zużycia gazu i elektryczności. Załatwienie sprawy powierzono departamentowi skarbu.

Na odezwę generał-gubernatorstwa warszawskiego o przynaglenie osób zainteresowanych do składania deklaracji w sprawie dokonania u nich rekwizycji postanowiono, że departament skarbu wystąpi w tym przedmiocie z odpowiednim memoriałem.

Odczytano odmowną opinię p. naczelniaka zarządu cywilnego, von Kriesa, w sprawie uchwalonej przez Tymczasową Radę Stanu ustawy o utworzeniu rad gminnych. Władze okupacyjne niemieckie zamierzają powoływać rady gminne bez wydawania prawa, w drodze zarządzeń poszczególnych naczelników powiatu.

Zatwierdzono uchwałone przez departament sprawiedliwości zmiany w przepisach przechodnich do Ustawy Postępowania Karnego i Kodeksu Kar.

Uchwalono żądane przez magistrat m. Warszawy oświadczenie w sprawie ewentualnego lombardowania nowej pożyczki m. Warszawy przez przyszły polski Bank Państwa.

Przyjęto do wiadomości komunikat p. kdmisarza ces.-niemieckiego, iż korespondencja i przesyłki pocztowe polskich władz państwowych będą korzystały w obrębie Królestwa Polskiego z praw komunikacji urzędowej. Powodem opóźnień jest najczęściej niedość wyraźne adresowanie. Niebawem wydane zostaną nowe przepisy w sprawie korespondencji władz sądowych i szkolnych.

Postanowiono objąć opiekę i administrację gmachów państwowych i rządowych w Warszawie i zwrócić się do

Magistratu o przekazanie Departamentowi Skarbu rachunków dotychczasowej Komisji Opieki nad gmachami rządowymi.

Zgodzono się na wyrabianie w parkach Łazienkowskim i Belwederskim 283 drzew uschłych, wycechowanych przez specjalną Komisję.

Wysłuchano sprawozdania z działalności Departamentu Spraw Wewnętrznych, przedstawionego przez referentów pp.: dr. W. Chodźkę i W. Dunina.

Postanowiono dopełnić rewizji działalności wszystkich Departamentów przez specjalną delegację, do której powołano pp.: A. Kaczorowskiego, L. Grendyszyńskiego i delegata Sekcji Kontroli przy Departamencie Skarbu, p. J. Kochanowskiego.

Ustalono, że praca biura w Departamencie Sprawiedliwości trwa od godz. 8 i pół do 1 i od 3 do 6, zaś w innych Departamentach od godz. 8 i pół do 4-ej bez przerwy obiadowej. W soboty rządcia biurowe kończą się wszędzie o godz. 1 pp.

Kronika polityczna.

Z komunikatów koalicji.

Z rosyjskiego (18 października)

Przedsięwzięcie nieprzyjacielskie przeciwko wyspie Ozylii zakończyło się wczoraj całkowitem zajęciem wyspy, przed którym zdążyliśmy zniszczyć wszelkie urządzenia mające znaczenie wojskowe. Wyżyskując osiągnięte sukcesy, które pozbawiły nas bezpośredniego nadzoru nad cieśniną Irbeńską, wtargnął nieprzyjaciel w ciągu nocy do zatoki Ryskiej i o świcie 17-go b. m. wysunięte jednostki bojowe floty nieprzyjacielskiej wykryte były przez nasze statki strażnicze.

Zrazu cofnęły się nasze okręty pod naciskiem nieprzyjacielskich krążowników i torpedowców powoli do cieśniny Mohńsundu, potem wszelako nasze wielkie okręty bojowe „Grażdanin” i „Stawa” oraz krążownik „Bajan” wspólnie z torpedowcami nanowo zawiązały walkę z wrogiem w zatoce Ryskiej, przyczem, wypędzając ogniem swym nieprzyjacielską straż przednią, natknęły się na główne siły floty nieprzyjacielskiej, z którymi też niezwłocznie wszczęły walkę.

Eskaadra nieprzyjacielska prowadzona była przez dwa wielkie okręty bojowe typu „Grosser Kurfürst”. Podczas nierównej walki okręty nieprzyjacielskie usiłowały strzelać na odległość, przewyższając sferę ognia naszych dział okrętowych. Pomimo tej sytuacji, wyraźnie dla wroga korzystnej, okręty nasze długi czas broniły dostępu do zatoki i jedynie bardzo ciężkie uszkodzenia, wyrządzone przez ogień floty nieprzyjacielskiej, zmusiły nasze okręty do cofnięcia się na wewnętrzne wody cieśniny Mohńsundu.

Nasz okręt „Stawa” w kilku miejscach uszkodzony zatonął, ale prawie całą jego załogę udało się uratować przy pomocy naszych torpedowców. Podczas całej walki nasze baterje wybrzeżne, znajdujące się u wejścia do cieśniny Mohńsundu, z powodzeniem odpędzały nieprzyjacielskie torpedowce, starające się zbliżyć do naszych okrętów, w końcu walki jednakże niemieckie wielkie okręty bojowe skierowały wszystkie razem swój ogień na baterje nasze, które też w krótkim czasie uległy zniszczeniu.

Następnie nasze siły zbrojne morskie w cieśninie Mohńsundu odpierały silne ataki nieprzyjacielskie, wykonane ze strony

północnej przeciw naszym strażom tylnym. Wszystkie usiłowania nieprzyjacielskie pozostały bez skutku wobec zajętego oporu floty naszej.

Jednocześnie liczne hydroplany nieprzyjacielskie obrzucały obficie bombami flotę naszą. Następnie ostrzeliwały nieprzyjacieli ogniem morderczym swych wielkich okrętów bojowych typu „Kaiser“ wybrzeża nasze.

W dniu tym podobnie jak w dniach poprzednich, nasze okręty strażnicze wykryły na wodach przed wodami Ozylii Dagō ogromną liczbę okrętów nieprzyjacielskich najrozmaitszych typów, a w tej liczbie wielkie okręty bojowe, którym towarzyszyła znaczna liczba torpedowców i statków strażniczych.

Liczba ogólna znajdujących się w tej okolicy w pobliżu naszego punktu obserwacyjnego i dostrzeżonych przezeń okrętów nieprzyjacielskich dochodziła chwilami do 68.

Kancelarz w Wilnie.

Jak telegrafują do „Berliner Tageblatt“, kanclerz Rzeszy niemieckiej, dr. Michaelis, przybył do Wilna.

Hiszpanja a Watykan.

Z Bazylei donoszą do „Vos. Ztg.“: Dzienniki bazylejskie podają depeszę rzymskiej agencji prasowej „Volta“, że poseł hiszpański przy Watykanie otrzymał od swego rządu polecenie wejść w styczność bezpośrednio z Watykanem co do wspólnej akcji pokojowej.

Z Kola polskiego w Wiedniu.

Jak donoszą z Wiednia, wyboru prezesa w Kole polskiem jeszcze nie dokonano, ale walka o to stanowisko znacznie już zlagodniała i kto wie, czy wobec tego dr. Łazarz nie pozostanie nadal prezesem Kola.

Zajęcie w parlamencie austriackim.

Z Wiednia donoszą do „Głosu narodu“: Podczas rozpraw w izbie posłów, uczących się stosunków w obozach dla uchodźców, po mowie ministra spraw wewnętrznych Taggenburga, zerwał się, siedzący na galerji kapitan Rudolf Haudi, przydzielony do magazynów w Wiedniu i zawołał: „Cesarz powiedział jak zawrzeć pokój! Posłowie powinni obradować nad sprawą sądów rozjemczych. Powinni przestać zajmować się głupstwami. Ludność pragnie pokoju!“ Gdy podszedł do niego dyrektor kancelarji izby i wezwał go do opuszczenia sali, zawołał: „W rowach strzeleckich giną tysiące, a wy tu zajmujecie się takimi drobiazgami!“

Zajęcie to wywołało przerwę w posiedzeniu.

Kryzys ministerjalny we Francji.

„Neue Korrespondenz“ otrzymała z Paryża informacje, na zasadzie których należy wnioskować, że kryzys ministerjalny Painleve zaostreza się coraz bardziej. Rezultaty jawnego i tajnego posiedzeń parlamentu były przedmiotem bardzo ożywionych sporów w kuluarach. Naogół wyrażany jest pogląd, że częściej, ale też natychmiastowe przekształcenie gabinetu mogłoby zażegnać kryzys na większą skalę. Mówi się wiele o wstąpieniu do gabinetu byłego ministra Pichon'a oraz byłego n.d.komisarza koalicji w Atenach, Jonnart'a.

Pogrom żydów w Londynie.

Z Amsterdamu donoszą: Według informacji angielskich a także żydowskich dzienników, w dniach 23 i 25 września, bezpośrednio przed uroczystymi świętami żydowskimi miały miejsce w Londynie, a mianowicie w dzielnicach wschodnich, ostre wykroczenia przeciwko ludności żydowskiej mające charakter pogromowy. Wielu żydów, po większej części pochodzących z Rosji, pomiędzy którymi byli też żołnierze rosyjscy, znieważani byli przez tłum uliczny, do którego przyłączyli się też i żołnierze angielscy. Szyby w bardzo wielu domach, zamieszkałych przez żydów rosyjskiego pochodzenia powybijano, przechodniów-żydów łżono i bito. Tylko z wielkim trudem udało się wreszcie policji kres położyć wykroczeniom i pldrowaniu. Jak wiadomo, przed kilku miesiącami podobne sukcesy o takimże charakterze pogromowym miały miejsca w Leeds. Winę tych wydarzeń ponoszą reakcyjna prasa angielska, z dziennikami northcliffowskimi na czele, które od pewnego czasu uprawiają systematyczną naganę przeciwko żydom rosyjskim.

Wyspa Ozylija (Oesel).

Obecnie na widowni walk frontu wschodniego ogólna uwaga zwraca się na wyspę Ozylię. Przyłączona ona była w r. 1710 do Rosji i posiadała autonomję, osobne prawa, osobne przedstawicielstwo, instytucje szlacheckie, własne sejmiki i własnego marszałka krajowego.

W jej sąsiedztwie, na północ, leży wyspa Dago i wyspa Mohn. Brzeg Estonii oddzielony jest od wyspy Mohn cieśniną wielki Sund i odległy jest w najwęższym miejscu tylko 1 i ćwierć mili.

Obszar wyspy Ozylii wynosi 47 mil kw. Na wyspie znajduje się jedyne miasto Arensburg i 1653 osady. Rodzimą ludność tworzą estowie i niemcy. Według wzniesienia jest 34,000 protestantów i 19,000 prawosławnych. Klasę posiadaczy ziemskich na całej wyspie stanowią niemcy, których część pochodzi od starodawnych rodów krzyżacko-inflanckich. Szlachta tworzy tu osobną korporację, posiadającą własne instytucje, które utrzymuje z dochodów własnych dóbr szlacheckich.

Wyspa obfituje w kamień wapienny i granit. Gospodarstwo rolne jest bardzo zaniedbane. Natomiast wyspa obfituje w owoce. Ze zwierząt domowych na wielką skalę są hodowane konie i owce. Rybołówstwo dostarcza głównie flondr. Po lasach żyją gromady wilków, które u ludności wiejskiej są w wielkim poszanowaniu, a dawniej były czczone jako bóstwa. Stosunki atmosferyczne na wyspie są znośne, tak, że mrozy nastają tam stosunkowo późno.

Zajęcie tej wyspy przez niemców stanowi zupełnie prawie uruchomienie floty rosyjskiej, która bardzo łatwo może być obecnie zamknięta w zatoce Fińskiej. Zarazem stanowi ono pewne memento polityczne pod adresem Szwecji. W każdym razie niemcy zyskują podstawę operacyjną daleko za północnym skrzydłem frontu rosyjskiego, a w razie wzmożenia tufaj swojego stanowiska zagrażają Infantom, jak i Petersburgowi. Zyskują także podstawę operacyjną do ewentualnego wyładowania w Finlandji, co przy obecnym antyrosyjskim usposobieniu finlandczyków nie byłoby nieprawdopodobne.

Telegramy.

Komunikat niemiecki.

Berlin, 19-go października. (Urzędowo)

Z widowni zachodniej.

Front wojsk generała marszałka polnego Ks. Rapprehtla Bawarskiego.

Artyleryjska działalność bojowa we Flandrii dosięgła wczoraj na wybrzeżu, oraz między Izerą a Lys znowu znacznego napięcia. Szczególnie gwałtownym był ogień w lesie Houthoult, pod Paschen-daele, oraz między Ghelueit a Zaandvoorde.

Front niemieckiego następcy Trona.

Po deszczowej pogodzie bitwa armatnia na północnym-wschodzie od Soissons była od wczoraj w południe znowu wzmożona do pełnego napięcia i szaleje odąd prawie bez przerwy, pochłaniając potężne masy amunicji. Zrana ruszyły silne oddziały francuskie po ogniu huraganowym do natarć wywiadowczych pod Vauxaillon, zaś wieczorem na całym froncie do Brave; w lokalnych walkach odrzucono wszędzie nieprzyjaciela.

Sąsiednie odcinki, oraz teren za frontem bojowym znajdowały się pod najsilniejszym ogniem przeskodowym, na który energicznie odpowiadaliśmy.

We wschodniej części Chemin des Dames francuzi ponownie zaatakowali trzykrotnie stanowiska nasze na północ od młyna Vauxaillon; zostali wszędzie krwawo odparci.

Wśród innych armji mgła i deszcz ograniczały działalność bojową.

Przeciwnicy nasi stracili wczoraj 12 samolotów, a wśród nich 6 z eskadry lotniczej, która rzuciła bomby na Rouiers i Ingelmunster, wyrządzając znaczne szkody w zabudowaniach.

Z widowni wschodniej.

Wojska nasze pod rozkazami generała porucznika von Estorffa, przeprowadziły się w łodziach, oraz po nasypie ka-

miennym przez Mały Sund, wyważyły zachodni brzeg wyspy Moon. W szybkim parciu naprzód pokonano rosjan tam gdzie stawili opór; do południa cała wyspa znajdowała się w naszym posiadaniu. Interwencja oddziałów marynarki, które wyładowały od północy i od południa, oraz dział z okrętów naszych przyczyniła się znacznie do szybkiego powódzenia.

Dwa rosyjskie pułki piechoty, liczące 5000 szeregowców, wzięto do niewoli, łup jest znaczny. Na Ozylii i Moon w ręce nasze wpadły 1 sztab dywizji i 3 sztaby brygady.

Nasze morskie siły bojowe stoczyły na wodach dokoła Moon kilka walk z nieprzyjacielskimi okrętami wojennymi. Na rosyjskim okręcie linjowym „Sława“ o pojemności 13,500 ton wzniecono pociskami ogniem, poczem okręt zatonał; między Moon a wyspą sąsiednią Schildab.

Lotnicy piechoty i marynarki powiadomili dobrze dowództwo o miejscach przebywania sił nieprzyjacielskich i atakowali bombami i ogniem z karabinów maszynowych nieprzyjaciela na kontynencie i na morzu częstokroć ze stwierdzonym działaniem.

Na rosyjsko-rumuńskim froncie na kontynencie, oraz na

froncie macedońskim.

Położenie bez zmiany.

Pierwszy General-kwatermistrz
LUBENDORFF.

Szkola szpiegów.

W artykule pod tytułem powyższym pisze „Deutsche Warschauer Zeitung“:

„Czego się naszym wrogiem nie udało lub nie udało dokonać bronią, to chcą oni powetować sobie za pomocą szpiegów i agentów. Nieprzyjaciele nasi, kosztem ogromnych wydatków, urządzili w granicach z Niemcami krajach neutralnych całą sieć centralnych biur szpiegowskich, które przez swoich pracowników dowiadują się o Niemczech i w Niemczech wszystkiego, co jest godne uwagi, i jednocześnie usiłują oddziaływać w sposób niekorzystny na nastrój w krajach, należących do mocarstw środkowych.

„Dzięki ujęciu pewnej liczby szpiegów w Niemczech, dowiedzieliśmy się cennych szczegółów o organizacji służby szpiegowskiej w krajach koalicji. Otóż nam samym znane są cztery rosyjskie organizacje szpiegowskie; wszystkie one miały lub jeszcze mają swoją siedzibę w Kopenhadze. Ich zadaniem było szpiegować Niemcy, Szwecję i Danję.

„Do wywłaszczenia ludzi, uprawiających ten smutny proceder, istnieje prawdziwa szkoła szpiegowska, dla której gorliwie pracował niejaki pan dr. Katz alias Hertz. Ow dr. Katz werbował głównie z polskich ziem, okupowanych przez Niemcy; młodzież ta otrzymywała najpierw odpowiednie przygotowanie w specjalnej szkole szpiegowskiej w Sbudzinie (?) w pobliżu Siedlec. Kierownikiem tej szkoły był rosyjski major Leontowicz, który za czasów pokojowych zarządzał łódzkim okręgiem żandarmerijnym. Instruktorami byli: kapitan Kamiński i porucznik Cabicki.

Uczniowie musieli odbyć kurs pięcioletni, podczas którego otrzymywali szczegółowe wskazówki o stosunkach, panujących w armjach: niemieckiej, szwedzkiej i duńskiej. Udzielono im przytem praktycznych wiadomości, w jaki sposób zdobywa się informacje wojskowe, w jaki sposób, na przykład, można z czasu trwania przemarszu wojska i wsiadania do pociągu, zdobyć dane do określenia liczebnej siły oddziału. Dalej otrzymywali uczniowie klucz do korespondencji; klucza tego musieli nauczyć się na pamięć.

„Po zdaniu egzaminu, udawali się oni po dwóch do Petersburga, gdzie musieli się przedstawiać oficerowi sztabowemu Sorokowowi. Ten ustalał terminy ich wyjazdu do Kopenhagi, dokąd wysyłano ich w sposób, nie zwracający uwagi, po dwóch lub po trzech.

„Dr. Katz przyjmował świeżo wywieszonych szpiegów w Kopenhadze i udzielał im instrukcji, stosownie do sytuacji wojennej, o ile szpiegowie mieli być wysłani do Niemiec. Udawali się tam oni, oczywiście, z fałszywymi dowodami osobistymi, ale nie wprost, lecz przez Anglię, Francję i Szwajcarię. Niektórzy szpiegów zużytkowano również w Szwecji i Danji.

„Poznałszy dwunastu uczniów z owej organizacji Katza. Wszyscy oni mieli przybrane nazwiska, które dla jednej grupy, złożonej z sześciu, zaczynały się od litery M, dla drugiej zaś grupy, złożonej również z sześciu, od litery N. Zatem, według wszelkiego prawdopodobieństwa,

są litery od A do L już wyczerpane. Jeżeli na każdą z tych liter przypada także po sześciu szpiegów, utworzą oni wcale piękną liczbę, która da jasne pojęcie o wydajności pracy pana Katza.

„Niemcy są zatem załane przez systematycznie wyszkolonych szpiegów nieprzyjacielskich, co jest wystarczającym powodem dla każdego z nas do podważania ostrożności i podejrzliwości wobec pozornie niewinnych wybadawców“.

Z Warszawy.

Osobiste.

Członek Rady regencyjnej, Zdzisław ks. Lubomirski, powrócił wczoraj z Kruszyny do Warszawy.

Mięso.

Do Warszawy nadeszła wiadomość, iż po zabiegach u prezesa ministrów duńskich i dłuższych rokowaniach z licznymi urzędami państwowymi otrzymał delegat magistratu Warszawy p. Farbstein pozwolenie na wywóz z Danji 3,000 sztuk bydła do hodowli, 2 wagonów wieprzowiny i 2 wagonów wołowiny.

W „Głosie“ czytamy:

„Jak dowiadujemy się z „Czasu“ w № 6 „Zjednoczenia“, organu narodowej demokracji znajduje się już napaść na Radę Regencyjną i zapowiedź ostrego jej zwalczania.

Osoby Regentów cieszyły się w obozie narodowo-demokratycznym szacunkiem i poparciem, póki nie stanęły na czele państwa polskiego. Nie zamierzamy bynajmniej cytować tych napaści. Stojąc na wręcz odmiennym niż „Zjednoczenie“ stanowisku, uważamy Regentów jako wyrazieli władzy monarszej, — uszanowanie ich powagi poczytujemy za obowiązek godności narodowej“.

Wiadomości miejscowe.

Inspekcja szkolna.

Biuro inspekcji szkolnej okręgowej w Łodzi, z dniem 22 b. m. t. j. od poniedziałku będzie się mieścić w lokalu przy ul. Średniej nr. 14. (h)

Z kursów pedagogicznych.

Na kursy pedagogiczne przy Wydziale Szkolnym zapisuje się bardzo wielu słuchaczy nauczycieli szkół miejskich i prywatnych.

W poniedziałek, d. 22 i czwartek, d. 26 b. m. będą immatrykulowani na kursy nauczycieli szkół polskich, we wtorek, d. 23 i piątek, d. 27 b. m. — szkół żydowskich, w środę, d. 25 i sobotę, d. 28 — szkół niemieckich. (h)

Z wydziału szkolnego.

Wydział szkolny podaje do wiadomości kierowników szkół miejskich, że w poniedziałek, 22 b. m. składnica pomocy naukowych (Długa 29) rozpocznie wydawanie podręczników dla dziatwy szkolnej. Podręczniki będą wydawane codziennie od godziny 3-jej do 5-jej po południu do soboty, 27-go b. m. włącznie.

W poniedziałek, 22-go otrzymają książki szkoły: polskie № 1 — 11, żydowskie № 1—6, niemieckie od № 1—6 włącznie. We wtorek, 23-go szkoły: polskie № 12 — 21, żydowskie № 7 — 14, niemieckie № 7 — 14 włącznie.

W środę, 24-go szkoły: polskie № 22—32, żydowskie № 15 — 22, niemieckie № 15—21 włącznie.

W czwartek, 25-go szkoły: polskie № 33 — 46, żydowskie № 23 — 30, niemieckie № 22 — 28 włącznie.

W piątek, 26-go szkoły: polskie № 46 — 58, żydowskie № 31 — 35, niemieckie № 29—34 włącznie.

W sobotę, 27-go szkoły: polskie № 59—67, żydowskie № 36 — 38, niemieckie № 35 — 40 włącznie.

Łódzka Ork. Symfoniczna.

Drugi koncert popularny Ł. O. S., który odbyć się ma w niedzielę, d. 21 b. m. o godz. 3 po poł. w Sali Koncertowej pod dyktando Bron. Szulca, wywołała w sferach pragnących szlachetnej a jednocześnie dostępczej rozrywki, jaką jest muzyka popularna, zwłaszcza zaś wśród młodzieży szkolnej znaczne zainteresowanie, dowodem czego jest olbrzymi popyt na bilety.

Program koncertu zawiera utwory Chopina, Griega i in.

Bilety są do nabycia w składzie obrazów G. Restel, Piotrkowska 84.

Obchód Kościuszkowski w Ł. Z.

Łódzki Związek Harcerzy polskich zebrał wczoraj, o g. 5-ej po poł. w lokalu Handlowców Polskich — uroczysty obchód stoletniej rocznicy zgonu Tadeusza Kościuszki.

Uroczystość rozpoczął chór Stow. Handlowców, pod batutą W. P. Fotygi odśpiewawszy „Boże coś Polskę” po czym słowo wstępne wygłosił wiceprezes patronu Ł. Z. H. P. dyr. Jan Czeraszewicz, który scharakteryzował życie Kościuszki, zachęcał młodzież harcerską do wzorowania się na nim.

Z kolei Chór Stow. Handlowców odśpiewał „Wszchemocny Boże” Maszyńskiego, „Polonez Kościuszki”, „Bartoszu, Bartoszu!” Galla.

Bardzo ładny referat wygłosił prof. Br. Knothe, zaznaczając, iż przewodnią ideą życia Wielkiego naszego bohatera narodowego były hasła „Ojczyzna, nauka i cnota” i że te wzniosłe hasła winny służyć za dewizę polskiej młodzieży harcerskiej.

Następnie deklamował „Sztandar” Ujejskiego jedenastoletni uczeń Alaszewski, a podwójny kwartet smyczkowy pod dyktando p. Gebła odegrał „Rococo” Meyera i „Kwiaty Polskie” i na tem zakończyła się część pierwsza programu.

W drugiej części usłyszeliśmy referat bardzo starannie opracowany przez W. Hirsza — „Zyciorys Kościuszki”; druh Szlichciński deklamował „Pogrzeb Kościuszki”, poczem znów Chór Stow. Handl. Polskich wykonał: „Wieniec pieśni narodowych”, „Krakowiaka”, „Na Wawel” — utwory Galla.

Bardzo efektownie wypadł żywy obraz „Polonia” podczas którego deklamował z uczuciem p. Lityński.

Na zakończenie harcerze odśpiewali „Rotę” M. Konopnickiej.

Zdjęcia z żywego obrazu dokonał inżynier Daszewski. X

Ze Stow. Handlowców Polskich.

Zarząd Stowarzyszenia Handlowców Polskich komunikuje, iż Wydział oświatowy przy Stowarzyszeniu zorganizował na sezon zimowy cały cykl odczytów z dziedziny handlu i nauk humanistycznych.

Pierwszy taki odczyt na temat „Instytucje emisyjne” wygłosi profesor J. Adamowicz w sali Stowarzyszenia (Piotrkowska 108) dziś punktualnie o godzinie 8 wieczorem.

Wejście dla stowarzyszonych bezpłatne.

Z Sekcji Kobiet.

Na odbytem wczoraj posiedzeniu zarządu Sekcji Kobiet przy M. R. O. załatwiono kilka spraw.

Przyjęto do wiadomości, że magistrat zezwolił na założenie pralni w lokalu przy ul. Targowej, nacyonem bezpłatnie przez Elektrownię miejską, która dostarczać będzie również i wodę gorącą. Sekcja Kobiet dostarczy do pralni potrzebne naczynia, mydło, oraz zaangażuje dorozczytnię. Biedni mieszkańcy, korzystający z pralni, obowiązani będą sami przygotowywać wysztukę, prać na miejscu bieliznę i sprzątać po pralni. Legitymacja i porządkowe numery na prawo korzystania z pralni otrzymywać będą we własnych dzielnicach po skontrolowaniu przez kontrolerów Sekcji Kobiet.

Postanowiono, aby ochronki, będące pod opieką M. R. O., otrzymywały blankiety na bezpłatne lekarstwo, po każdorazowym skontrolowaniu przez funkcjonariuszy Sekcji Kobiet.

Stwierdzono, iż ciężko chory, pozostający pod opieką Sekcji Kobiet, już od dwóch tygodni otrzymuje po pół funta mąki od Sekcji bez kartek, niezależnie od zwykłej porcji tygodniowej.

Sekcja Kobiet otrzymała prawo załupu 3,000 arszynów ciepłych materiałów na użycie kaszal dla swych chorych. Pewna ilość materiału została już nabyta i szycie rozpoczęto.

Projektowane kuchnie dla chorych Sekcji Kobiet urządzone będą w trzech punktach miasta, mianowicie: na Rynku Bałuckim, przy ul. Zgierskiej nr. 31, przy ul. Rozwadowskiej róg Ała Kościuszki nr. 25, na Rynku Geyera nr. 2-4. Kwalifikowanie kandydatów do korzystania z obiadów bezpłatnych postanowiono rozpocząć w przyszłym tygodniu. Obiady będą dietetyczne; wszelkie kwas, kapusty, barszcz i t. p. będą wykluczone z menu obiadowego. X

Ze Stow. właścicieli nieruchomości m. Łodzi.

Pod przewodnictwem wiceprezesa p. Mieczysława Pinkusa, odbyło się posiedzenie zarządu Stow. właścicieli nieruchomości m. Łodzi, na którym załatwiono sprawy następujące:

Po odczytaniu protokołu z poprzedniego posiedzenia, na wniosek przewodniczącego, uczczono przez powstanie z miejsc pamięć zmarłego członka zarządu s. p. Karola Bussego.

Jednocześnie postanowiono drogą telegraficzną złożyć hołd Radzie Regencyjnej treści następującej: „Stow. właścicieli nieruchomości m. Łodzi, na posiedzeniu zarządu postanowiło złożyć hołd najwyższemu Radzie Regencyjnej Królestwa Polskiego, co niniejszem a najpoddanąszą czynią”.

Następnie 20 podpisów członków zarządu i ich zastępców.

Postanowiono zwrócić się do władz z prośbą o wydawanie z gazowni właścicielom nieruchomości posiadającym centralne ogrzewanie koks 60% zapotrzebowania zeszerocznego.

Postanowiono zawiadomić Stowarzyszonych, że Stow. właścicieli nieruchomości, na podstawie świeżo zawartej umowy z Warsz. Tow. ubezpieczeń od ognia przyjmuje już ubezpieczenie budynków. X

Z Ligi przeciwozgrzeźliczej.

Zebrań ogólnie członków Ligi Przeciwozgrzeźliczej odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia Techników, Andrzeja 3 o g. 8 i pół wieczór w pierwszym terminie 22 Października, w drugim 5 Listopada.

Statystyka chorych.

Sprawozdanie liczby chorych, jacy zgłosili się do Sekcji Kobiet o pomoc w ciągu okresu czasu od 5 do 13 b. m. wykazuje 4,646 osób. Z ogólnej liczby kandydatów — odesłano do szpitala 18, wyzdrowiało 55, zmarło 17, wykreślono 510, jako niepotrzebujący pomocy lekarskiej.

Z ogólnej liczby 4,646 kandydatów wystano do ambulatorjum o pomoc 455; wizyt lekarskich odbyło 86, wizyta aku-szerki była jedna. Pożywienie otrzymało 1,818 osób; wydano 1,037 i pół litra mleka, 20 funtów sromy i 1 siennik. X

Z pol. związku zawod. ogrodników.

Dnia 21 b. m. to jest w niedzielę o godz. 3 po południu w ogrodzie p. Dymkowskiego przy ulicy Brzezińskiej pod № 101 odbędzie się pokaz ogrodnicy zasilenia drzew owocowych.

Prelegentem będzie p. Franciszek Wesołek.

Wejście na pokaz dla amatorów po 50 fen., zaś dla uczniów szkół po 10 fen.

Podczas w ogrodzie p. Herbsta, jak zaznaczono w programie, z przyczyn od zarządu niezależnych nie odbędzie się.

W sprawie wydawania ziemniaków.

Stwierdzono, że nie wszystkie kooperatywy starają się należycie o zaopatrywanie swych członków w ziemniaki, a głównym zadaniem przy wydzielaniu ziemniaków kooperatywom było dążenie do skasowania ogonków i mienarazania ludności na nocowanie przy składach magistrackich.

Wobec tego, Wydział zaprowiantowania postanowił polecić w składach magistrackich wszystkim tym, którzy okazała zaświadczenie, iż kooperatywa ich ziemniaków nie posiada — sprzedawać ziemniaki ze składu.

Jeśli liczba tych konsumentów okazała się zbyt znaczna, wówczas przedsięwzięte będą przez Wydział odpowiednie środki zaradcze. X

Z Komisji Pracy.

Wczoraj odbyło się w magistracie posiedzenie Komisji Pracy, na którym załatwiono sprawy następujące:

Wobec tego, że drugie czytanie budżetu ma się ku końcowi postanowiono, ażeby projekt powołania do życia Delegacji Pracy został w formie konkretnych wniosków przedstawiony przez Komisję do zatwierdzenia Radzie miejskiej, jak również, aby uwzględniono w budżecie odpowiednią pozycję wydatków na prowadzenie tej Delegacji Pracy.

Przewodniczący, p. Gralak, zaproponował, aby członkowie na następne posiedzenie przybyli z konkretnymi wnioskami w sprawie zmian, dotyczących powyższego projektu.

Radny Holenderski domagał się 25 g mandatów dla przedstawicieli żydowskich instytucji robotniczych w zarządzie Delegacji.

Radny Harasz żądał zupełnej większości dla przedstawicieli polskich Stowarzyszeń robotniczych.

Radny Rzewski zwrócił uwagę, że zdanie procentowosci jest pozostałością caratu i przenoszeniem walki nacjonalistycznej w szeregi robotnicze.

W końcu upoważniono radnego Gralaka do porozumienia się z przedstawicielem Komisji finansowo-budżetowej, w celu odbycia wspólnego posiedzenia w sprawie minimum um. pracy dla pracowników instytucji miejskich.

Jutrzejszy „Dzień szkolny”.

Odezw.

Jak w roku ubiegłym, odwołujemy się dziś znowu do mieszkańców miasta naszego o poparcie materialne dla powierzonych nam 3-ch miejscowych szkół męskich społecznych.

Jak groźnie, jak rozpaczliwie przedstawia się dzisiaj sprawa szkół średnich, my jedni, przełożeni tych szkół, najlepiej zaświadczyć możemy. Setki rodziców — w rozpacz, gdy termin placenia czesnego nadchodzi. He bez cichych a gorzkich fatalny dzień ten wyciska!

A wszak nie o zbytek jakiś, ale o najistotniejsze prawo ludzkie do oświaty tu idzie. Wszak są to żywi ludzie, co pragną swym dzieciom zapewnić tylko naukę!

Niestety, to rozbudzone pragnienie światła nauki, z którego się radować i najlepsze dla kraju horoskopy stawić należało, w dzisiejszym kraju warunkach zmora i nieszczęściem dla wielu rodziców się staje. Setkom rodzin, stanowiskiem swym i aspiracjami najbardziej do należytego edukowania dzieci swych uprawnionym, nieszczęsna wojna stawia dziś fatalne veto.

W takiej chwili, nie już prosty obowiązek miłości bliźniego, ale poważna troska o kraj przyszłość nakazuje nam odwołać się do społeczeństwa o spieszny ratunek dla tych rzesz dzieci, nam powierzonych, a przed którymi jutro zamknąć się mogą drzwi szkoły.

To też szlachetni Łodzianie, nie żalem ani wyrzekaniem na twardość serc Waszych do Was dziś idziemy: byłoby niesprawiedliwym nie podnieść tego, coście dotychczas dla szkoły polskiej robili.

Udajemy się do Was tylko z prośbą gorącą: niech Wam nie będzie natrętną ta puszka, którą jutro na ulicach miasta ujrzyicie! Pamiętajcie jedno, że grosz, który do niej włożycie, to nie czasowe ran społecznych gojenie, ale przyszłości lepszej budowanie!

Wierzmy, że nie zawiedziemy się, i dlatego z góry w imieniu swoim i powierzonej nam niezamiennej młodzieży serdeczne składamy Wam „Bóg zapłać”.

Dyrektor 8 kl. Wzrzej Szkoły Realnej Kupiectwa Łódzkiego

Wacław Kloss.

Dyrektor Gimnazjum T-wa „Uczelnia”

Jan Czeraszewicz.

Dyrektor 4 kl. Szkoły Handlowej T-wa Szerzenia Wiedzy Handlowej

Roman Tułin.

Z teatru.

Teatr Polski (Cegielniana 68).

W nadchodzący czwartek d. 25 b. m. odbędzie się premiera komedji w 3 akt. znakomitego francuskiego dramaturga Henryka Bernsteina p. t. „Tajemnica”, która w zeszłym roku na scenie Krakowskiej doznała dużego powodzenia. W komedji tej mają duże role do popisu pp.: Arkawin, Sachnowska, Trembińska, Biegański, Stanisławski i Saszewski.

Repertuar Teatru Polskiego.

Sobota, d. 20 października o g. 7 1/2 w. „Tadeusz Kościuszko”, dramat w 5 akt. (7 ods.) Z. Wojnarowskiej.

Niedziela, d. 21 października o godz. 3 pp. (ceny popularne) „Kościuszko pod Racławicami”.

Niedziela, d. 21 października o g. 7 1/2 w. „Tadeusz Kościuszko”, dramat w 5 akt. (7 ods.) Z. Wojnarowskiej.

Wtorek, 23 października o godz. 7 1/2 w. (po cenach popularnych). „Nasi najserce-cniejsi”, komedja w 4 akt. Sardou.

Czwartek, d. 25 października o godz. 7 1/2 wiecz., premiera „Tajemnica”, komedja w 3 akt. Henr. Bernsteina.

Ośła łaka.

12.

Bez tytułu i komentarzy.

Nacjonalisci żydowscy w Polsce ogłosili swój program. A nuże go na Ośła łakę! Bo posłuchajmy tylko wyjątków z owego programu:

„Żydati w Polsce tworzą publiczną prawną wspólnotę narodową i zarządzają zupełnie samodzielnie wszystkimi sprawami ludu przez Radę Ludową, zwołaną na zasadzie wyborów demokratycznych”.

„Żargon ma być używany przez państwo za język urzędowy narodu żydowskiego z prawem posługiwania się nim w życiu wewnętrznym i publicznym”.

„W żydowskiej szkole początkowej jest język żydowski językiem wykładowym”.

„Gdyby niedziela uznana została za dzień odpoczynku społecznego, to prawo takie nie dotyczy żydów, świętujących w sobotę”.

„Rada nakłada podatki na ludność żydowską; rada korzysta z praw jednostki prawnej i prowadzi układy z rządem, z instytucjami państwowymi i komunalnymi”.

Wystarczy chyba. Faun.

Ostatnie telegramy.

Sprawozdanie admiralioji niemieckiej.

BERLIN, 19-go października. (Urzędowo)

Część naszych sił zbrojnych, złożonych z torpedowców, zaatakowała w nocy z 18 na 19 października Dunkierkę i z niewielkiej odległości rzuciła 250 granatów wybuchowych na urządzenia portowe i fortyfikacje. Na ogień odpowiadały baterje lądowe i nieprzyjacielskie siły zbrojne, znajdujące się w porcie, które ostrzeliwali również z widocznym skutkiem. Jeden z monitorów angielskich został silnie uszkodzony przez trzy pociski z torpedowców i liczne pociski artylerji. Łodzie nasze powróciły w pełnej liczbie bez uszkodzeń.

Szef admirałskieho sztabu marynarki

Niemieckie stronnictwo narodowe.

Członkowie niemieckiego zjednoczenia ludowego w Wiedniu zdecydowali utworzyć niemieckie stronnictwo narodowe dla obrony interesów niemieckich we wszystkich dziedzinach życia państwowego i narodowego w Austrii. Dla tymczasowego reprezentowania partji upoważniono posłów: Dobernigka, d-ra Eslera i d-ra Silvestra.

Evakuacja Petersburga.

Z Petersburga pod datą 19 października donosi Reuter: Ze względu na nowe położenie, rząd podjął środki, w celu szybkiego opróżnienia stolicy.

Rosja, jako dłużnik Ameryki.

Jak się dowiaduje „Nieuwe Rotterdam Courant”, Stany Zjednoczone znowu pożyczły Rosji 15 milionów dolarów, wobec czego ogólna suma pożyczonych Rosji sum dosięgła 325 milionów.

Choroba króla Konstantyna.

Podług doniesienia z Zurychu, gdzie król Konstantyn Grecki poddał się nowej operacji w klinice prof. D-ra Sauerbuchta, stan zdrowia króla jest bardzo poważny.

I Loterji Legionów Polskich.

(Tabela nieurzędowa).

2-ga klasa. 1-szy dzień ciągnięcia.

- Mk. 5000 Nr. 5679.
- Mk. 1600 Nr. 13192.
- Mk. 1000 Nr. 29937.
- Mk. 800 Nr.Nr. 5931 19686 22044.
- Mk. 400 Nr.Nr. 237 6335 7217 7329
- 10295 16506 20103 29716 31038.
- Mk. 126 Nr.Nr. 2893 3387 6705 6767
- 7417 7519 7547 8832 10239 10313 12534
- 14652 14744 14811 14832 16133 16563
- 16613 19085 19800 20259 22619 24470
- 29573 29707 29817.

Po mk. 80 Nr.Nr.:

- 92 121 31 71 221 64 313 62 63 74
- 464 17 59 542 43 619 22 25 702 67 811
- 61 965.
- 1045 216 35 330 71 522 66 639 42
- 745 57 83 831 943 85.
- 2043 79 112 20 53 58 72 81 238 313
- 59 72 73 92 430 36 46 500 29 50 604 40
- 748 801 33 43 901 9 29 36 63.
- 8046 80 95 252 55 65 351 488 5
- 535 54 97 618 36 68 752 75 91 910 73 92.
- 40 6 25 61 73 86 115 94 214 60 80
- 328 35 66 71 416 36 74 92 93 511 56 676
- 768 859 64 86 928.
- 5017 41 443 56 70 84 98 512 74 634
- 78 781 88 830 44 972.
- 6167 258 567 628 38 48 714 808 46
- 49 94 928.
- 7016 28 44 72 309 73 512 26 604 66
- 703 82.
- 8027 146 51 302 438 43 46 518 52
- 72 626 67 747 77 838 50 76 911 15.
- 9020 26 84 108 12 43 62 97 347 50
- 67 414 89 687 791 827 42 74 87 98 957.
- 10199 277 381 420 22 33 509 23 45
- 691 711 37 896 913.

11015 70 88 239 75 324 66 402 40
 49 538 83 606 70 74 722 52 68 84 832 54
 95 955.
 12103 12 42 57 61 70 94 260 313 28
 33 46 83 400 53 529 48 88 666 798 816
 64 956 81.
 13088 98 197 204 5 22 45 60 65 80
 327 455 80 531 67 620 21 80 91 752
 921 23.
 14085 127 78 246 64 88 99 401 62
 536 617 81 717 49 57 69 821 52 68 84
 916 42 67.
 15025 35 52 90 107 45 54 85 311 60
 73 74 408 24 38 78 574 609 23 37 64 91
 766 83 89 857 65 926 73 96.
 16033 41 60 116 252 85 89 365 404
 9 46 90 98 501 84 621 757 802 18 56 73
 78 950 64 80.
 17029 132 98 305 18 407 640 49 76
 804 31 89 963 79.
 18003 16 46 71 87 100 61 65 71 75
 244 60 67 370 449 71 85 503 7 12 34 70
 606 9 73 705 859 941.
 19181 289 93 333 91 98 414 16 91
 563 90 92 647 763 74 77 98 848 54 65.
 20002 65 86 97 123 65 66 202 14
 362 455 501 13 39 93 629 49 52 94 710
 30 50 54 58 806 8 79 918 45 52 79.
 21001 73 180 229 350 426 48 506
 39 667 83 706 30 99 935 41 99.

22033 113 38 89 91 204 80 300 400
 10 23 71 96 97 506 33 613 47 80 797
 878 916 70 95.
 22013 46 49 89 179 227 95 300 86
 442 517 36 87 644 763 834 43 92 920 68.
 24014 31 90 113 67 268 370 76 452
 57 507 55 73 78 605 24 54 63 707 19 866
 88 927 51 85.
 25052 86 102 88 66 256 336 64 454
 56 512 18 27 35 42 50 635 70 799 888 93.
 26039 96 98 108 19 60 272 381 402
 26 544 601 9 77 80 705 64 75 802 76
 974 91 93 97.
 27002 6 44 60 108 31 226 38 78 465
 597 48 609 94 736 826 33 65 75 925.
 28009 19 47 68 117 22 41 42 98 257
 86 305 7 46 83 86 94 444 46 48 66 503
 72 78 88 610 83 758 77 84 867 70 925 73.
 29070 124 52 98 217 308 51 90 439
 51 98 529 40 615 43 93 761 68 76 847
 62 94 963 77.
 30040 86 128 311 25 27 88 419 71
 86 96 502 21 628 60 82 84 749 916 35
 53 70 73 83.
 31016 70 81 108 28 47 242 69 85
 302 39 93 490 63 587 745 817 50 98 909
 47 64 72 77.

**Jutro, z powodu święta,
 Gazeta Łódzka wyjdzie rano.**

Kronika sądowa.

§ 45 ros. kod.

(*) Cas-niem. Sąd Okręgowy rozwałł w dniu wczorajszym sprawę 54-letniej Paulay Werk, mieszkanki gminy Natolin, pow. Brzezińskiego, oskarżonej o to, iż w dniu 8 sierpnia r. b. rano, podczas kłótni ze swym mężem uderzyła go siekierą w skroń, tak, że tenże wkrótce zmarł.

Podsądna na sądzie zeznaje, iż nie miała zamiaru męża pozbawić życia. Był to człowiek zły, kłótniwy, wiecznie pijany, często groził jej że ją pozbawi życia; w dniu krytycznym pozwał ją białym, wtedy nie wiedząc co robi w obronie swego życia, schwyła siekierę i uderzyła go w skroń. Po upływie pół godziny, mąż wyzionął ducha.

Zawezwani do sprawy dwaj świadkowie zeznali, iż często widzieli Werkową okrwawioną, nieboszczyk był złym człowiekiem i pijakiem.

Obrońca oskarżonej adw. H. Lański prosił o zastosowanie art. 45 ros. kod. który brzmi: „nie będzie uważany za przestępstwo — czyn popełniony przy obronie koniecznej, wobec nieprawnego zamachu na dobro osobiste, lub majątek broniącego się lub innej osoby itd.”

Podsądna, jak zaznacza obrońca, działała we własnej obronie i przeto winna być zwolniona od kary. Mąż ją ignorował, katował i w ogóle źle się z nią obchodził. Sąd po naradzie zgodnie z wnioskiem obrońcy uniewinnił Werkową.

**BIURO
 KONSULENTA PRAWNEGO.
 ALEKSANDRA GERSDORFA**

Łódź, Piotrkowska № 84,
 oficyna-parter.

Redaguje: pisma skargi, podania. Opracowuje: Memorjały, sprawozdania, ustawy oraz przyjmując tłumaczenia i przepisywanie na maszynie.

**Różne
 Lokale**

odpowiednie na biura i składy na ul. Piotrkowskiej w centrum miasta do wynajęcia od zaraz. Również lokale frontowe z oknami wystawowymi odpowiednie na sklepy od 1-go Stycznia 1918 r. Dowiedzieć się u stróża—ul. Piotrkowska Nr. 61.

Polskie Seminarjum Nauczycielskie

Gubernatorska 3.

Są jeszcze wolne miejsca na I i II kursie. Kandydaci i kandydatki wszystkich wyznań mogą się zgłaszać do kancelarii Seminarjum codziennie w godz. od 10 do 2, do 24. b. m.

Dyrektor.

Polskie Kursa Pedagogiczne

Wydziału Szkolnictwa m. Łodzi.

Zapisy kandydatów będą trwać do dnia 24 b. m. włącznie. Immatrykulacja zapisanych kandydatów szkół polskich i prywatnych ma się odbywać w poniedziałek 22 i w czwartek 25. szkół żydowskich 23 i 26. szkół niemieckich 24 i 27. Godziny przyjęć 6—8 po poł. w lokalu kursów przy ul. Dzielnej 44.

DYREKTOR.

Warszawskie Akcyjne Tow. Pożyczkowe na zastaw ruchomości (Lombard Akcyjny).

Oddziały Łódzkie: I zachodnia № 31, Pasaż Mejera 11, róg Sienkiewicza 23, zawiadamiają, iż 8 Listopada 1917 r. i dni następujących odbywać się będzie w sali przy ulicy Zachodnie № 31

LICYTACJA

o leżących w sprzedaży zastawów niepolongowanych we właściwym czasie, a zastawionych w Oddziale I Zachodnia № 31 i w Oddziale II Pasaż Mejera 11 (Sienkiewicza 23). Podczas licytacji przedłużona zastawów, wystawionych na licytację, przyjmowana nie będzie. Wykaz numerów zastawów, podlegających sprzedaży, będzie ogłoszony w Nowym Kurjerze Łódzkim. Procent należy już wpłacać.

Zarząd

Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości

m. Łodzi, ul. Krótka Nr. 9.

Podaje do wiadomości pp. obywateli, że, wobec zawieszenia działalności pracujących w Kraju Rosyjskich Towarzystw Asekuracyjnych, zawarł specjalną umowę z Warszawskiem Towarzystwem Ubezpieczeń od ognia w przedmiocie utworzenia w temże Towarzystwie oddzielnej wzajemnej Grupy ubezpieczeń budynków mieszkalnych.

Każdy właściciel nieruchomości może bezpośrednio lub za pośrednictwem swego dotychczasowego agenta ubezpieczyć od ognia swoją nieruchomość w naszym Stowarzyszeniu.

Pp. agentom, przenoszącym ubezpieczenia do naszej grupy wypłacaną będzie otrzymywana przez nich dotychczasowa prowizja. Bliższych informacji udziela biuro Stowarzyszenia, ul. Krótka № 9 codziennie od 5 do 7 popoł.

Zarząd.

Flaki po polsku

w niedziele i czwartki poleca

Bar Express

J. Lulaj, róg Piotrkowskiej i Południowej wydaje obiady gospodarskie.

Lekcje gry fortepianowej

metodą ułatwioną udziela doświadczona nauczycielka

zastać można od 2 i pół do 4 i pół. Szkoła 17 m. 8, II piętro.

Kompletne urządzenie

z kładu fryzjerskiego, oraz znaki felczerskie (t. zw. blachy) w dobrym stanie niedrogo kupię. Adresy w Adm. „Gazety Łódzkiej“

Młodszy pomocnik cuklarniczy,

pracowity, godny zaufania i mówiący po niemiecku, który ma ochotę przyjąć pracę w Niemczech, jest poszukiwany. Zgłoszenia do 7 listopada do gefejtera Wendlera 2 komp. Wohlau Łódź, Czerwona 3.

Masto wyborowe

najtaniej nabyć można ul. Piotrkowska № 132 m. 15.

Institut de Beauté de M-lle Milakowska

Zawadzka Nr. 6.

(uczennica prof. Archambeau w Paryżu) Specjalne francusko-kosmetyczne masaży za pomocą lecarskich środków. Higieniczne pielęgnowanie i odmładzanie cery

twarży.

Usunięcie zmarszczek, wągrów, piegów, krostowatej i ospowatej cery i brodawek. Wzmocnienie porostu włosów. Usunięcie elektrolizą niepotrzebnych włosów na twarzy. Wyłącznie użycie preparatów elektrycznych podług najnowszych wynalazków. O teka lekarska. Przyjęcia od godziny 3—6 wieczorem.

Specjalista Dr. L. PRYBULSKI

przeprowadził się na ZAWADZKA № 1, róg Piotrkowskiej do domu Scheiblera. Choroby zewnętrzne, skórne i włosów. Przyjmuje od 8—2 i od 4—9. Panie od 5—6 pp.

Dr. S. Lewkowicz choroby zewnętrzne i skórne

Konstantynowska 12
 Przyjmuje: Panów do 9—1 i od 5—7. Panie od godz. 5—6 w

Sala zajęć dla Kobiet Apolonji Kopytowskiej

Piotrkowska 154.

Nauka wszystkich robót ręcznych, kroju i szycia, za opłatą Mk. 5 miesięcznie. Uczennice otrzymują świadectwa. Zapisy codziennie. Sprzedaż fasonów papierowych.

Głoszenia drobne.

Akuszerka W. Szyska przyjmująca. Piotrkowska 261, III piętro front.

Akuszerka Drzymała przyjmująca. ul. Piotrkowska № 223 m. 25

Bilard sprzedam. Rzgowska 20, p.wiarnia.

Do wynajęcia od zaraz 3 pokoje z kuchnią, z urządzeniem do gazu, z wygodami i elektrycznym oświetleniem. Ul. Wólczańska № 139.

Kupię łóżko używane żelazne z siatką i szafą do ubrania. Zgłaszać się od 3 do 5. Sienkiewicza 25 m. 5.

Korzystajcie z okazji Wyprzedaży tanio różne piękne resztki na męskie ubrania, jak również gotowe spodnie. Piotrkowska 145 m. 34.

Lekcje udzielam. Specjalność: łacina i matematyka, ul. Sienkiewicza № 50 m. 36. Od 3—5 po poł.

Meble sprzedaje po cenie kosztu. Orla 23. Stolarnia.

On cherche une française pour demi-place. Repour sou „Demi-place“.

Pierwszorzedny krawiec damski z powodu kryzysu szyje elegancko kostiumy i legiankie od m. 20—paita od m. 12 suknie od 5 m. 12 oraz futrzane roboty podług najnowszych modeli. Pracownia E. Rudzkiej, Piotrkowska 17. Na zamówienie fasony papierowe.

Potrzebna mamka za dobrem wynagrodzeniem. Nowomiejska 19, 1-e piętro, Szafraan.

Potrzebna dziewczyna do wszystkiego. Ewangelicka 7 m. 22.

Resztki manufakturalne ul. Widzewska 40 m. 10. Bardzo tanio wyprzedam resztek na damskie, męskie i dziecięce ubrania i okrycia. Bostony, szwioty, alpaga, satynka. Drap, podszywka i wafolina. Towar specjalnie na ubrania i bluzki dla skautów. Wielki wybór rozmaitych chustek. Barchany zimowe białe, surowe i kolorowe. Różne bawelniane resztki i kajgi. Łódź, ul. Widzewska 40 m. 10, front, II piętro na prawo. Ceny niskie, lecz stałe.

Uczeń z dwuklasowem wykształceniem, lat 14, poszukuje posady w kantorze, lub tym podobnie. Oferty „uczeń“ w admi. listacji Gazety Łódzkiej.

174 Piotrkowska Sortownia Chrześcijańska przerabia, nicuje, reperuje, odświeża, czyści, pierze chemicznie i farbnie garderobę męską. Roboty wykonywa starannie, szybko i tanio.

Zagubione dokumenty.

Emma Petrych, ul. Zakłosa № 6, zgubiła książeczkę legitymacyjną, wydaną za № 2723 z 26 Uzasad. na 2 osoby.

Jedl. Tenenbaum, ul. Piotrkowska № 132, zgubił książeczkę legitymacyjną, wydaną na 6 osób z K. R. Ch. i M.

Jan Duraj zgubił paszport niemiecki, wydany z gm. Nowe Rokicie.

Maria Machala zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi.